

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1

Creative Leadership of School Administrators under the Office of
Primary Educational Service Area 1 Nakhon Ratchasima

Received : 2022-10-04

Revised : 2023-01-30

Accepted : 2023-05-09

ผู้วิจัย พจน์ เจริญสันเทียะ¹
พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย²
วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม³
วิมาน วรรณคำ⁴
สมัคร ไวยขุนทด⁵

Phot charoensanthia
Prommin Srimuenwai
Wiralphat Wongwatkasem
Wiman Wannakum³
Samak Waikhuntod⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำนวน 317 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Mogan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 และค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบ t-test Independent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา

¹อาจารย์.ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Dr. in Educational Administration Division Faculty of Education Nakhon Ratchasima College

²อาจารย์.ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Dr. in Educational Administration Division Faculty of Education Nakhon Ratchasima College

³อาจารย์.ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Dr. in Educational Administration Division Faculty of Education Nakhon Ratchasima College

⁴อาจารย์.ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Dr. in Educational Administration Division Faculty of Education Nakhon Ratchasima College

⁵อาจารย์.ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The objectives of this research were 1) To study creative leadership of school administrators under the office of Primary Educational service Area 1 Nakhon Ratchasima 2) Compare creative leadership of school administrators under the Office of Primary Educational service Area 1 Nakhon Ratchasima classified by gender. The samples used in the research were teacher under the Office of Primary Educational service Area 1 Nakhon Ratchasima Number of 317 people by specifying the sample size according to the table of Krejcie and Mogan. The research tool was a questionnaire have a confidence value equal to 0.85 and IOC in between 0.80-1.00. Statistics used for data analysis were mean, standard deviation and t-test independent sample.

The research found that : 1) Creative leadership of school administrators under the office of Primary Educational service Area 1 Nakhon Ratchasima at a high level. 2) Creative leadership of school administrators under the office of Primary Educational service Area 1 Nakhon Ratchasima Classified by gender Overall and by side no difference.

Keywords : Creative leadership, Administrators

บทนำ

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันสูงทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและเทคโนโลยี ตลอดจนด้านการศึกษาของไทยได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นในปัจจุบัน นี้ สังคมต้องการสิ่งใหม่ ๆ แนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนาประเทศเพื่อแข่งขันกับนานาประเทศ การสร้างสรรค์เป็นการดำเนินการในลักษณะต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนหรือ การพัฒนาของเดิมให้ดียิ่งขึ้นเป็นความสามารถทางสติปัญญา รูปแบบหนึ่งที่จะคิดได้หลายทิศทาง หลากหลายรูปแบบ สิ่งที่มีชีวิตเท่านั้นที่จะมีความสร้างสรรค์ เนื่องจากการสร้างสรรค์เป็นความคิดระดับสูง อาจกล่าวได้ว่ามนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตเพียงชนิดเดียวบนโลกที่มีความ สร้างสรรค์สามารถพัฒนาตน พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศ ส่งผลให้ทุกองค์กรมีความจำเป็นที่ จะต้องมีผู้นำที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและเป็นผู้นำที่มีศักยภาพสูง เพื่อสามารถนำองค์กรไปสู่เป้าหมายด้วยความสำเร็จ สามารถก้าวทันกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นในปัจจุบันนี้ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการสร้างผู้นำที่มีศักยภาพและมีพลังทางบวกจะทำให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การ พัฒนาได้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ภาวะผู้นำจึงเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมที่มี ความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้นำหรือผู้บริหารยุคใหม่ (รัชฎาภรณ์ อัครจันทร์, 2560)

การดำเนินงานทางด้านศึกษานั้นผู้นำจึงเป็นบุคคลสำคัญ ที่จะสร้างพลังขับเคลื่อนองค์กรและสังคมสู่การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ที่มีลักษณะเป็นพลวัต มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้น อย่างรวดเร็วและรุนแรงที่ทุกคนต้องเผชิญ ดังนั้นทุกองค์กรจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีศักยภาพสูง มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและมีพลังที่จะขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี และสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จเมื่อทุกองค์กรมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้สังคมโดยรวมสามารถก้าวทันและเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้เป็นอย่างดี นำมาซึ่งความสุขความเจริญทุกภาคส่วนของสังคม (แก้วมณี ปัทมา, 2564) และ

จะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลที่แสดงความคิดที่หลากหลายทิศทาง หลายนแง่มุม โดยนำเอาประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นพื้นฐานทำให้เกิดความคิดใหม่ อันนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นต่างๆที่แปลกใหม่ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมเจริญก้าวหน้า ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จึงส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ (บุญรดา ทรงบุญศาสตร์, 2559)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองและองค์กร ซึ่งองค์กรมีความต้องการภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีความเข้มแข็ง ตั้งใจที่จะแก้ปัญหาอย่างกล้าหาญ อดทนสามารถสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นในองค์กร พัฒนาองค์กรทำให้การทำงานเดินไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน เป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยการสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจส่งเสริม และแนะนำกระบวนการใหม่ๆภายในองค์กร เพื่อที่จะทำให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบกล้าคิดกล้าตัดสินใจมีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ๆในการบริหารและการสื่อสารภายในองค์กร มีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานต่างๆในองค์กรให้มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ดีมากขึ้น (จิราวรรณ อินเกิด, 2564)

จากผลการติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ยังมีการบริหารจัดการที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย อาทิ ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบ ตัวชี้วัดที่ 11 ร้อยละของสถานศึกษาที่สอนในระดับ ม.ต้น ที่ได้รับการเตรียมความพร้อม ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในการประเมินระดับนานาชาติตามโครงการ PISA ตัวชี้วัดที่ 19 ร้อยละของนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1, 2564)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนผลักดันให้การพัฒนาประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1 เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1
2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามเพศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จำนวน 1,804 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จำนวน 317 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ kerjcie & Mogan และได้โดยการสุ่มอย่างง่าย แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

กลุ่ม	ชาย	หญิง	รวม
ประชากร	292	1512	1,804
ตัวอย่าง	112	205	317

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) ด้านการมีจินตนาการ 2) ด้านการมีความยืดหยุ่น 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ และ 4) ด้านความไว้วางใจ จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert Scale

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการแต่ละสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกำหนดระยะเวลาในการส่งคืน

2. นำแบบสอบถามที่ส่งกลับมาแล้วจำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปรความหมายโดยการเทียบเกณฑ์

2. ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามเพศ ใช้ t-test Independent Sample ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean)

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ค่าดัชนีความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์ของแอลฟา (alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 t-test Independent Sample

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยลำดับการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการมีจินตนาการ	4.43	0.43	มาก	4
2. ด้านการมีความยืดหยุ่น	4.45	0.58	มาก	3
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.59	0.62	มากที่สุด	1
4. ด้านความไว้วางใจ	4.51	0.64	มากที่สุด	2
โดยรวม	4.50	0.56	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.56) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.64) ด้านการมีความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.58) และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.43)

ตารางที่ 3 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามเพศ

รายการประเมิน	เพศ				t-test	P-value
	ชาย (n=112)		หญิง (n=205)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีจินตนาการ	4.56	0.54	4.51	0.51	.831	.407
2. ด้านการมีความยืดหยุ่น	4.48	0.59	4.48	0.54	.030	.976
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.51	0.57	4.51	0.52	.033	.974
4. ด้านความไว้วางใจ	4.47	0.58	4.47	0.53	.323	.747
โดยรวม	4.51	0.57	4.49	0.52	.301	.764

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู มีการไว้วางใจการเจรจาที่ดี มีการวางแผนงาน มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และดำเนินงานด้วยหลักการบริหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ บุศรา ปุณริบูรณ์ (2564) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพของการดำรงตำแหน่งประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน 5) ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัศึกษามีความสำคัญทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ Goldsmith (2002) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการสร้างสรรค์การเรียนรู้ในโรงเรียน การศึกษารูปแบบภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม การศึกษานี้เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการรับรู้ของหัวหน้างานและคณะกรรมการการศึกษาที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์และสถานการณ์การเรียนรู้ในโรงเรียนใช้บทความเกี่ยวกับภาวะผู้นำของ Bolman และ Deal ประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารและใช้แบบสอบถามการเรียนรู้แบบศูนย์กลางของ Bradford วัดการเรียนรู้แบบศูนย์กลางของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 227 คน หัวหน้างานจำนวน 202 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 205 คน ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ถึงรูปแบบภาวะผู้นำมีผลอย่างมากต่อความคิดสร้างสรรค์และสถานการณ์การเรียนรู้ในโรงเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้ที่อยู่บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างเพศ มีมุมมอง ทักษะคิด ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง จันจิรา น้าขาว (2562) ได้ทำการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ การทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้การร่วมมือกันแก้ปัญหา การตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน การจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น การรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล และการใช้คำถาม 2) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้การ พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การแนะแนว การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การนิเทศการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ

เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การพัฒนาหรือการ ดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ และการวิจัยเพื่อ คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อยู่ในระดับสูง อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก สอดคล้องกับ สุกัญญา สายลวด (2564) ได้ ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของ ครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้นำการสร้างสัมพันธ์ภาพและความใกล้ชิด ร่องลงมา คือ ด้านผู้นำที่ให้ความสำคัญต่อลูกค้าและด้านผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้นำการสร้างควมไว้วางใจและผลการ เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงานของครูพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน 2) ผลการศึกษาพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์กรของครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการปฏิบัติตามระเบียบขององค์กร ร่องลงมาคือ พฤติกรรมการช่วยเหลือและด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาตนเองและผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเป็นสมาชิก ที่ดีต่อองค์กรจำแนกตาม ประสบการณ์ทำงานของครูพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการ เป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรของครูไม่แตกต่างกัน และ 3) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารกับ พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี ความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ ทางบวก ระดับปานกลางกับพฤติกรรมช่วยเหลือ พฤติกรรมการอดทนอดกลั้นหรือการมีน้ำใจเป็นนักกีฬาความ จงรักภักดีต่อองค์กรการปฏิบัติตามระเบียบขององค์กรความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน การทำความดีให้สังคม อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้คือ 1) ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาใน การด้านผู้นำการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่าย สื่อสารแบบสองทาง โดยให้ความสำคัญกับ ความต้องการของบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 2) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการในโรงเรียน โดยการจัดสรรทรัพยากรด้านบุคคลในสถานศึกษา รวมถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ โดยยึดหลักความเสมอภาค 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์กร โดยเฉพาะด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งสามารถนำไปสู่การดำเนินการโครงการหรือข้อเสนอแนะ เชิงนโยบายได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ปรับปรุง ส่งเสริม หรือพัฒนาภาวะ ผู้นำเพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นธรรม เที่ยงตรง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานภายนอก และสังคมในโอกาสต่อไป

1.2 ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและการประยุกต์ใช้ในงาน หรือสร้าง เภมการณ์การประเมินการปฏิบัติงานของผู้บริหารในสถานศึกษาได้ ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษามีการดำเนินงานไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประโยชน์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาหรือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในโอกาสต่อไป

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เป็นต้น

บรรณานุกรม

- แก้วมณี ปัทมะ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กมลเนตร มียอด. (2563). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลผลิตของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหรการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุณรดา ทรงบุญศาสตร์. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิราวรรณ อินเกิด. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุศรา ปุณริบูรณ์. (2564). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัชฎาภรณ์ อัครจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมทรง นัทธิศรี. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหรการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุกัญญา สายลวด. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Goldsmith, Marshall. et.al. (2002). *Global Leadership: The Next Generation*. New Jersey: Pearson Education, Inc.